

Сёнтөрү ялавё

Муркаш район хаҗачё

1944 җулхи майн 5-мёшёнченпе тухать

77 (7608) №

Шамат кун, 2008 җулхи октябрён (юпа) 11-мёшё

Хакё ирёлкё

Ыран – Ял хуҗаләхпе продукци тирпейлекен промышленноҗра ёҗлекенсен кунё

Интервью

Ситёнүсем пур, татах та тәрәшмалла

Вәхәт хәвәрт иртет. Ял ёҗченёсемшён вәл пушшех те сисёнмест. Тин сёҗ сур акине ирттернё пекчё. Халь ёнтё үйсем те пушанса юлчёс. Ял хуҗаләхпе продукци тирпейлекен промышленноҗра ёҗлекенсен кунё те ситсе тәчё. Пирён районшан та пыҗак пёлтерёшлё вәл. Мёншён тесен ял хуҗаләхё пирён район экономикаин тёл никёсё пулса тәрәтё. Агропромышленность комплексёне җёршөр маттур ёҗчен вәй хунипе ёнтё район аталану сүлпёе малаллах каятё.

Мёнлөрех үсёмпе, мёнлөрех кәмәлла кётсе илсёсё җак ёҗре вәй хуракансем хәйсен профессии уявнё? Җакан сичнен каласа лама йитрәм та ёнтё элё район пуҗләхёнчен Ю.А. ИВАНОВРАН.

– Юрий Александрович, чи малтанах җёр ёҗченёсен кәҗалхи үсёмёсемпе паллаштарсан аванчё.

– Хәйсен профессии уявнё ял ёҗченёсем яләх мар кәртарту-семпе кётсе илсёсё. Тёш тырәпа пәрса йышши культураёне 14310 (килти хуҗма хуҗаләхсемпе 15 пин гектар пулатё) гектар сичнен 29600 тонна пуҗтарса кёртрёмёр. Иртнё сүлхинчен 10 пин тонна нумайрах пулатё ку. Районёпе вәтам тухәҗ бункер виҗисе 22,3 (иртнё сүл – 18 центнер) центнерпа танлашрё. Ильич яч. хис. (30,6 центнер), Җкалов яч. хис. (30,5 центнер), «Ударник» (29,8 центнер), Суворов яч. хис. (28,8 центнер), «Свобода» (26,8 центнер), «Герой» (26 центнер) хуҗаләхсен тухәҗсё райони вәтам кәртартуран пәлармаллах пыҗак пулчё.

Паллах, тыр-пула вәхәтра тата пыҗак пахаләхпа пухса кёртёсё комбайнерсен әстәләхёпе сәврәнәсүләхёнчен нумай килет. Кәҗалхи вырмара «Акрос-530» комбайнпа ёҗлекенсенчен чи нумай тырә җапса тёшёлекеини Суворов яч. хис. хуҗаләхри Р.В. Кузнецов (1622 тонна) пулчё, «Дон-1500» комбайнпа – «Свобода» хуҗаләхри В.А. Соловьёв (1500 тонна), «Вектор» комбайнпа – Җкалов яч. хис. хуҗаләхри Б.Н. Никитин (1345 тонна), «Енисей» комбайнпа – Ильич яч. хис. хуҗаләхри Ю.П. Егоров (864 тонна), «Полесье» комбайнпа – «Ударник» хуҗаләхри И.Н. Васильёв (755 тонна), «Нива» комбайнпа – «Геройри» Ю.Н. Евдокимов (500 тонна ытла).

(Вёсё 2-мёш стр.)

Йыхрав

Черетлё 28-мёш лару

Депутатсен райони Пухавён председателён йышәнәвёпе депутатсен райони Пухавён черетлё 28-мёш ларәвёне 2008 җулхи октябрён 17-мёшёнчө пухма йышәннә. Кун йёркине пәхса тухма җак йуйтёсёне кёртнё:

1. Муркаш районён бюджетне 2007 җулта мёнле пурнәҗлани сичнен.
2. Депутатсен Муркаш район Пухавён 2007 җулхи ноябрён 30-мёшёнчи С-22/3 № «Муркаш районён 2008 җулхи бюджетчё сичнен» йышәнәвнё улшануёсемпе хушусем кёртёсё сичнен.
3. Депутатсен Муркаш район Пухавён 2007 җулхи октябрён 25-мёшёнчи С-21/6 № «Рәҗсёй Федерацияён тата Җаваш Республикаин законотелствёсемпе килёшүллөн налуҗсемпе түйвёсем пухассине вырәнти самоуправлени органёсем сине хунә май Муркаш районёне налуҗ йёркелёвөн йыйтәвёсёне тивёҗтерёссин положёние сирёплетёсё сичнен» йышәнәвнё улшануёсемпе хушусем кёртёсё сичнен.
4. Муркаш район администрацияёне муниципаллә службән вакантлә должностён ертүҗин тивёсёне пурнәҗлама конкурс ирттерёссин положёние сирёплетёсё сичнен.
5. Муркаш районён харпәрләхёнчө шутланакан шыв объекчёёсемпе уса курнәшан ука түйвёссин, унан виҗисен йёркине сирёплетёсё сичнен.
6. Муркаш районён территорияёне вырнаҗнә тата харпәр хай тёллөвёпе пурте уса куракан шыв объекчёёсемпе уса курмалли правиләсёне сирёплетёсё сичнен.
7. Муркаш районён территорияёнчи вырәнти пёлтерёшлё уйрәмах упракан җёрсен шутне пәлартамалли йёрке пирки калакан положёние сирёплетёсё сичнен.

Депутатсен райони Пухавён ларәвёне ял тәрәхёсен пуҗләхёсёне, район администрацияён управленийёсемпе пайёсен пуҗләхёсёне, сәмрәксен депутатсен райони Пухавё сүмёнчи парламенчён представителёсёне чёнеҗсё.

Юбилей

Саламатлыҗыр

Паян Кәпас ялёнчи Соколовсен семейинче пыҗак уяв: кил хуҗи, Николай Леонтьевич СОКОЛОВ, 80 җул тултаратё! Юратнә мәшәрё, Калиста Порфирьевна, икё йвәллёпе пёр хёрё, кинёсем, кёрүшёсем, пилёк мәнукёпе виҗё прамәнукё тата тәванёсемпе ял-йыш – пурте юбиярпа чёререн саламласа, ыра парне-сем парса, юрәсем шәрәнтарса, сирёп сывләхпа савәнәҗлә кунсем сунса чаплә уяв ирттерёсё.

Кил хуҗипе арәмё пёрне-пёри ятпа «Колька» тата «Калё» тесе чёне 54 җул пурнәҗ сукмакёпе пёрле утасё. Уйра е анкартинчө ёҗлемелле-и, выльәх пәхмалла-и, туя каймалла-и, салтак ачи әсатмалла-и – яланах вёсем пёрле. Николай Леонтьевич аллинчө кирек мёнле ёҗ те тёллөн пулса пыратё. Пурнәҗ йывәрләхёсем витёр тухәскер, җапса та ыра кәмәллә та сәпайләскер, мёнлөрех хитре те әшшән каласа паратё вәл «Нарспи» поэман сыпакне, «Сүллё валак пусёнчө шәнкәртатса шыв юхатё...» Астәватё-ши пур сын та сәв юратуллә йёркесёне вёсёне ситиёх? Николай Леонтьевич вара астәватё! «Чән-чән артист ку», - тейён вәл сәвә вуланә чухне. Унан чи юратнә кёнеке – «Нарспи» поэма, чи юратнә вәхәт – сүлла, чи юратнә прамәнук – Константин (1 җул та 2 уйәх), чи юратнә хаҗат – «Сёнтерү ялавё», вәл әна уява кётнё пекех кётет. Саламлатпәр, саламлатпәр, саламлатпәр. Николай Леонтьевич! 80 хут маҗча патне ситиёх пуканпа сёклетпёр. Сана юрататпәр, сывләх сунатпәр. Салампа кил-йыш, тәвансем, ял-йыш.

Поздравляем свою любимую маму, жену, бабушку – ВА-СИЛЬЕВУ Алину Варламовну – с юбилеем.

Желаем Вам крепкого здоровья, Побольше светлых и счастливых дней. Пусть будет жизнь наполнена любовью, Заботой близких и теплом друзей.

С поздравлением муж, дети, внуки, родственники.

Хакләран та хаклә аннемёр! Эс пурришён савәнәтпәр. Хамәра сәв тери телейлё туйтпәр. Тайма пус сана пуриншён те.

Саламланкёсем: йвәлёсёмпе кинёсем, мәнукёсем, сывәх тәванёсем, хәти-тәхләчисем.

Юратнә мәшәра, аттене, кукаса, пичене, йвәла, кёрёвө – Кашмаш ялёнчө пурәнәкан Герман Васильевич МАЙОРОВА 60 җул тултарнә ятпа саламлатпәр. Юман пек сирёп сывләх, сурпан пек вәрәм кун-сүл, икёлём телей сунатпәр.

Саламланкёсем: мәшәрё, 3 хёрё, 3 кёрёвё, 5 мәнукё, амәшө, йәмәкёсем мәшәрёсемпе, хуянями.

ХИСЕПЛЁ ЯЛ ЁҖЧЕНЁСЕМ, ҖАВАШ РЕСПУБЛИКИН АГРОПРОМЫШЛЕННОСТЬ КОМПЛЕКСЁНЧӨ ВАЙ ХУРАКАНСЕМ! Сире хәвәрән профессионал уявәр җөпө – Ял хуҗаләхёчө тата продукци тирпейлекен промышленноҗра ёҗлекенсен кунёпе – чёререн саламлатпә!

Җёр-аннемёр хәйёнпө әнәҗлә ёҗлесен пире вәй паратё, хәйне юратнине ырпиллөхпө таваратё. Җакна җаваш хресчөнё пёлнө, пёлет, манмө те. Хресчөнён сәмәл мар ёсё халәхәмәрта уйрәм юратупа пурәнәтә. Пирёнтен кашниёх авалхи җёр ёҗченён тәрәшүләхне упраса малалла аталантарассипе тимлет, хәйён ёсё җёршыв аталанәвёшён пёлтерёшлө пулнине шута хуратё.

Агропромышленность комплексён тәнәҗ аталанәвө – Җаваш Республикаин стратегилле задачи. Республикара яллә вырәнсенчө пурәнма тата ёҗсөме мёллө условисем туса парасси – тәтәшәх кун йёркинчө. Производствәна пёлсө йёркелени, ресурсёмпе эффективлә уса курни, пыҗак квалификацияллө кадрёмпе ёҗлесине кун йёркинчө тәтәш тытнә тата вёсёне ял хуҗаләхёнчө сыхласа хәварассипе ёҗлени Җаваш Республикаин ял хуҗаләх потенциалне сыхласа хәварма тата пыҗаклатма пулшатё. Тёллөвлө ёҗленипе паян сөнө йышши выльәх-чёрлөх комплексём сёкленёсё, аш-какаипа сёт производствёи үсет. Ял сыннисен тәрәшуллә ёҗёпе кәҗал җёр улмин юлашки сүлсенчө пулман тухәҗне пуҗтарса илме май килчө.

Паян аграрлә сектор ёҗченёсем умёнчө татах та сөнө тёллөвсем тәрәсё: сүлсерен миллион тоннәран кая мар җёр улми, савән чухлөх тырә-пул туса илмелле. Җакна валли усаҗәр выртакан усман сөрөмсөне пусә сәврәнәшне кёртмелле. Җакна җаваш хресчөнө пурнәҗласса элө шанатпә!

Сире пурсәра та җёр ёҗчөнчө чуна парса вәй хунәшән, җёр-аннемөре юратнәшән тав таватпә! Пурсәра та сирёп сывләх, ытла-ситлө те мирлө пурнәҗ, телөй, юрату сунатпә!

Җаваш Республикаин Президентчө Н. ФЕДОРОВ.

ЯЛ ХУҖАЛӘХЁНЧӨ ТАТА АГРОПРОМЫШЛЕННОСТЬ КОМПЛЕКСЁНЧӨ ЁҖЛЕКЕН ХИСЕПЛЁ ЁҖЧЕНСЕМ!

Сире профессии уявёне – Ял хуҗаләх тата продукци тирпейлекен промышленноҗра ёҗлекенсен кунёпе чёререн саламлатпә.

Сире пурсәра та – агропромышленность комплексён ертүҗисемпе специализёсөне, механизаторсөне, выльәх-чёрлөх пәхакансөне, апат-симёс тата продукци тирпейлекен промышленноҗра ёҗченёсөне, хәйсен хастар ёҗёле район тата республика ёҗченёсөне сәкәр-таварпа тата апат-симёсөпе тивёҗтерёкенсөне, ёҗ вөтерәнсөне сирёп сывләх тата әнәҗусем сунатпә.

Телөйле юрату, пәлартнә тёллөвсөне сөнсе илме малашне сире ёҗре сөнө ситёнүсем сунатпә! Сирён кил-сүртра яланах әшә туйәмпа хәтләх хуҗаланчәр!

Н.М. БУДАРИН, РФ Патшаләх Думин депутатчө, Рәҗсөй Геройё, летчик-космонавт.

Ыра ёҗпе пәларчөс

Черетлө вырма ёҗёсем историе кёрсө юлчөс. Районти җёр ёҗченёсем кәҗал хәйсен тәрәшуләхёпе тёмш тырәпа пәрса йышши культураёсөне иртнё сүлхисенчен самай ытларах пуҗтарса кёртрёс. Җакантә «хир карапёсен» экипажёсен түйи те пёчөк мар. «Герой» пёрлөшүллө хуҗаләхри Валерий Васильевич Ердюков (сән үкерчөкө сылтәмра) кәҗал 21-мёш вырмана «хир карапёс» штурвалё умёнчө ирттерчө. Җак ёҗре әна кәҗал Алексей Макаров җамрак пулшрө. Тәрәшуллә экипаж кәҗал хәйсөне сирёплетсө панә «ДОН-1500» комбайнпа 1200 тонна яхән сөнө тырә җапса тёмшөлөрө, җакнашкәл «хир карапёсен» классёчө тава тивёҗслө ёҗре районта та малтисен ретне кечө. Паян вара Валерий Ердюков вёренме кайнә Алексейән ашшөпе Михаил Валериновичпа ДОН-1500 комбайнпа ГОСТпа килёшүллөн хёллөху управа лартрө.

А. БЕЛОВ сән үкерчөкө.

Уй-хир ёҗсөсөне вёслөнө май

Тыр-пул уявё – октябрён 25-мёшёнчө

Район администрацияён пуҗләхён 2008 җулхи октябрён 8-мёшёнчи 569 № йышәнәвёпө Ял хуҗаләх тата продукци тирпейлекен промышленноҗра ёҗлекенсен кунне халалласа ирттерекен Тыр-пул уявёне октябрён 25-мёшөне пәлартнә. Ана хәтерлөнсө ирттерме комисси йёркелөнө. Ана район администрацияён пуҗләхё Ю.А. Иванов ертсө пыратё.

Тыр-пул уявёне ирттерёсөпө ответлисен пурнәҗламалли ёҗсөсөне пәлартнә. Хамәр инф.

Пёрлөхө информаци кунё

Информкун теми – бюджет ыйтәвёсем

Районта октябрён 15-мёшөнчө черетлө информаци кунне ирттерме пәлартнә. Унан теми – 2009 җулхи тата планланә 2010, 2011 сүлсенчи республика бюджетчө: экономика аталанәвөн, пурнәҗ пахаләх шайён тата социаллә аталанәвөн бюджетчө, 2008–2009 сүлсенчи хутса ашәтмалли тапхәра мёнле ирттерёсө, муниципаллә пёрлөшүллөнчө пурнәҗпа тивёҗтерёссин системисен ёҗне йёркелёсө сичнен.

Таватпә ушкән йёркелөме пәхнә. Вёсем Муркашпа Чуманкаси шулөсөнчө, «Сывләх» физкультурапа спорт комплексёпе Сатракасси ял тәрәхёнчө, Ильинка ял тәрәхёнчө, Москвакасси шулөпө Ярапайкасси ял тәрәхёнчө, «Герой», «Лидер» хуҗаләхсөне пулса курёҗ. Хамәр инф.